

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100403

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-11-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульгай Анна-Марія Аркадіївна

2. Shulhai Anna-Mariya Arkadiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 228

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-11-2020

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 58.601.013

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.47

Тема дисертації:

1. Діагностика та прогнозування кардіометаболічних порушень та вітамін D статусу у дітей підліткового віку з надмірною масою тіла та ожирінням
2. The diagnostics and prediction of cardiometabolic risk and vitamin D status in overweight and obese adolescents

Реферат:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуального наукового завдання педіатрії, що полягає в удосконаленні ранньої діагностики та прогнозуванні кардіометаболічних порушень і вітамін D статусу у дітей підліткового віку з надмірною масою тіла та ожирінням, шляхом визначення основних предикторів їх формування. Проведено обстеження 60 дітей з надмірною масою тіла, 76 дітей з ожирінням та 60 дітей з нормальною масою тіла віком від 12 до 17 років. У дослідженні використано епідеміологічні, загальноклінічні, антропометричні, лабораторні, інструментальні та статистичні методи

дослідження. На основі комплексного епідеміологічного, клініко-анамнестичного, лабораторного та інструментального обстеження встановлено, що для дітей підліткового віку характерним є низький рівень забезпеченості вітаміном D, який найбільш виражений у дітей з ожирінням. Доведено, що предикторами, які виступають як фактори відносного ризику розвитку дефіциту вітаміну D, є дохід на члена сім'ї, вживання кількості молока на добу, добавок вітаміну D (або рибацького жиру з вітаміном D), фізична активність та тривалість проведеного часу за комп'ютером чи телевізором. Розроблено спосіб визначення рівня забезпеченості вітаміном D з використанням клініко-анамнестичних даних та антропометричних вимірювань, за допомогою якого можна спрогнозувати вітамін D статус. Встановлено, що глибина розвитку кардіометаболічних порушень залежить від забезпеченості організму вітаміном D. Доведено, що при дефіциті вітаміну D збільшується кількість атерогенних та зменшується кількість антиатерогенних ліпідів. Зростання рівня атерогенних ліпідів, артеріального тиску супроводжується інсулінемією, інсулінорезистентністю. Встановлено, що додатковими факторами розвитку кардіометаболічних порушень, які зростають при дефіциті вітаміну D, є збільшення рівня паратгормону, лептину та зниження рівня адипонектину. Виявлено, що у підлітків з надмірною масою тіла та ожирінням визначається зміна активності стану автономної нервової системи у вигляді зниження активності парасимпатичної та зростання активності симпатичної нервової системи, які залежать від забезпеченості вітаміном D. Запропоновано діагностичний алгоритм кардіометаболічних порушень, який включає визначення вітамін D статусу, абдомінального ожиріння, базальної глікемії, активності симпатичного та парасимпатичного відділів автономної нервової системи, рівня артеріального тиску, лептину, паратгормону, адипонектину, інсуліну, холестерин ліпопротеїнів високої щільності, холестерин ліпопротеїнів низької щільності, індексу атерогенності, тригліцеридів. Розроблено модель прогнозування розвитку кардіометаболічних порушень у підлітків з надмірною масою тіла та ожирінням на фоні дефіциту вітаміну D, який базується на основних критеріях діагностичного алгоритму, та запропоновано спосіб оцінки якості даної моделі.

2. The thesis has devoted to the theoretical generalization and a new solution for the actual scientific and practical pediatrician problem, which consists in improving the early diagnostics and prediction of cardiometabolic disorders and vitamin D status in overweight and obese adolescents, by determining the main predictors of their formation. 60 overweight, 76 obese children, and 60 children with normal body weight, aged 12 to 17 years, were examined. Epidemiological, clinical, anthropometric, laboratory, instrumental and statistical research methods have been used in the study. A comprehensive basis epidemiological, clinical, anamnestic, laboratory, and instrumental examination, has shown that adolescents were characterized by a low level of vitamin D, which was most pronounced in obese children. Such predictors as income per family member, daily servings of milk, vitamin D supplementation (or vitamin D supplemented fish oil), physical activity, and time spent watching TV or using a computer, have been defined as risk factors for vitamin D deficiency. A method was developed for determining the vitamin D status using clinical and anamnestic data, and anthropometric measurements, with the help of which vitamin D status can be predicted. The depth of cardiometabolic disorders development depends on vitamin D status has been established. It has been proven that with vitamin D deficiency increases amount of atherogenic lipids and decreases amount of anti-atherogenic lipids. The increase in the level of atherogenic lipids, blood pressure was accompanied by insulinemia and insulin resistance. It has been established that additional factors in the development of cardiometabolic disorders that grow with vitamin D deficiency are an increase in PTH and leptin levels and a decrease in adiponectin levels. In overweight and obese adolescents it was found that a change in the activity of the autonomic nervous system was determined in the form of a decreased activity of the parasympathetic nervous system and increased activity of the sympathetic nervous system, which depend on vitamin D status. A diagnostic algorithm for cardiometabolic disorders was proposed, what include the determination of vitamin D status, abdominal obesity, basal glucose, activity of the sympathetic and parasympathetic divisions of the autonomic nervous system, blood pressure levels, parathyroid hormone, leptin, adiponectin, basal insulin, HDL-C, LDL-C, atherogenic index of plasma, triglycerides. A model for predicting the development of cardiometabolic disorders in overweight and obese adolescents with vitamin D deficiency was developed, which is based on the main criteria of the diagnostic algorithm. Also, a method for assessing the quality

of this model was proposed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлишин Галина Андріївна

2. Pavlyshyn Galina Andriivna

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сорокман Таміла Василівна

2. Sorokman Tamila Vasilivna

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хайтович Микола Валентинович

2. Haytovich Mykola Valentinovich

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кінаш Марія Ігорівна

2. Kanash Mariya Ihorivna

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

